

"נקודה טובה" - מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

גיליון 1 – שנת תשפ"ז גיליון בראשית - כ"ט תשרי תשפ"ז, 10 לאוקטובר 2026.

לע"נ אמו"ר ר' יוסף-חיים ב"ר יעקב רוט ז"ל

ב"ה

"נקודה טובה" לפרשת בראשית - "בשבילי נברא העולם"

ושוב אנו זוכים להתחיל מחזור חדש של לימוד משותף - מבראשית.

פרשת הבריאה מלמדת אותנו שהעולם נברא בכוונה תחילה ומנוהל על ידי הבורא. אולם התורה 'שוקת' ולא מספרת לנו מהי מטרת הבריאה ומשאירה לנו את מלאכת הפיענוח.

מעיון בכתובים עולה, כי האדם ניצב במרכז הבריאה ועל כתפיו מוטלת האחריות למלא ייעודים רוחניים ומעשיים ולהיות שותף לבוראו בתיקונו של עולם. החל בשמירה על הטבע¹ וכלה בכינונה של חברת מופת בכל מערכות החיים.²

לאור העובדה שכל אדם הוא יצירה אלוקית ייחודית בתכונותיו ובמראה הייחודי שטבע בו הבורא "ואין אחד מהן דומה (זהה) לחבירו", לפיכך אמרו חז"ל: "כל אחד ואחד חייב לומר **בשבילי נברא העולם**" (סנהדרין פרק ד, משנה ה).

ודאי שאין לראות באמירה זו היתר לאגואיזם המתיר חמס וגזל על חשבון האחר, כי כל מצוות המשפט והצדקה שבתורה אומרות בדיוק להיפך. ואם כך, מהי אכן משמעותו של הביטוי זה? הבה נעיין בכמה תשובות לדבר.

הודיה: מאחר וכל העולם נברא עבורי, עלי להודות לקב"ה על כל הטוב.

קשר אישי עם הקב"ה: אם רק בשבילי נברא העולם, פירושו שהקב"ה בתורתו פונה אלי באופן אישי. וממילא, התורה והמצוות, ההשגחה והאתגרים, אינם מיועדים רק לעם ישראל באופן כללי, אלא גם אלי כיחיד. וראיה לדבר, שהדיבר הראשון בעשרת הדברות אכן מנוסח כפניה אישית בלשון יחיד: "אֲנִי ה' אֱלֹהֶיךָ" (שמות כ, ב).

אחריות אישית: אם גם בשבילי נברא העולם, הרי שאני שותף לקב"ה בתיקונו של עולם. ומאידך, כל חטא שלי, עלול לפגוע בעולם כולו – עולם שהופקד בידי על ידי הבורא.

¹ כדברי המדרש: "בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון נטלו והחזירו על כל אילני גן עדן ואמר לו ראה מעשי כמה נאים ומשובחים הן וכל מה שבראתי בשבילך בראתי, **תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי**, שאם קלקלת אין מי שיתקן אחריד" (קהלת רבה (וילנא) פרשה ז). מדרש המדגיש כי כבר עם בריאת אדם הראשון הוטלה עליו אחריות לשמור על העולם ולא להשחיתו, אחריות שעברה במשך לאנושות כולה.

² חיוב זה עולה ממכלול מצוות המשפט, הצדקה והחסד, ליחיד ולרבים. ומעל כולם ניצב עיקרון העל: "וְעֲשִׂיתָ הַיָּשָׁר וְהַטֹּב" (דברים ו, יח). ומתוך ייעודו של עם ישראל להיות 'אור לגויים' (ישעיהו מב, ו), ניתן ללמוד כי ערכי הצדק, החסד והיגיון הם בשורה מוסרית כלל-אנושית.

"נקודה טובה" - מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

שליחות אישית: אם אף אדם איננו מיותר ולכל אחד יש ייחוד וחשיבות עצמית, כנראה שהגעתי לעולם כדי למלא תפקיד שרק אני יכול לבצע אותו, מתוך האישיות, הכישרונות, המשפחה, המקום והתקופה שלי. וכאן כל אדם צריך לשאול את עצמו: מה הקב"ה מבקש ממני?! מהו התפקיד שהוטל דווקא עלי?! כיצד אני יכול להפוך את העולם לטוב יותר?!

ערכו של כל אדם: מאחר וכל אדם אומר "בשבילי נברא העולם" הרי שאמירה זו היא ההיפך מן האגואיזם, כי כל אחד חשוב לפני הקב"ה - בשליחות המיוחדת לו. וממילא: "כל המאבד נפש אחד מ ישראל... כאילו איבד עולם מלא וכל המקיים נפש אחת מישראל... כאילו קיים עולם מלא" (סנהדרין פרק ד, משנה ה).

נחתום באמירתו של רבי שמחה בונים מפשיסחה שאמר, כי כל אדם צריך שני כיסים בבגדו. בכיס אחד יהיה פתק ובו כתוב: "בשבילי נברא העולם", ובשני: "אֶנֶכִּי עֶפֶר וְאֶפֶר" (בראשית יח, כז). כאשר האדם נופל לייאוש, לעצבות ולתחושת חוסר ערך ישלוח את הפתק הראשון ויתעודד. ואילו כאשר ייפול לגאווה יפתח את הפתק השני ויקבל ענווה וקצת פרופורציות בחיים. החכמה כמובן היא לדעת באיזה כיס להשתמש בכל רגע.

וכך הופך סיפור הבריאה מסיפור על ראשית העולם, לסיפור על שליחותו של כל אדם. "בשבילי נברא העולם" איננו ביטוי של גאווה, אלא קריאה לאחריות, לשליחות ולתיקון העולם, בכל דור ודור, מאז ועד עתה.

הברכת שבת שלום, ושלום ושלום ושלום
לנו ולכל בית ישראל
אשר הוא

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה (במייל ו/או בווטסאפ), ניתן לפנות למייל: rothmoshe@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.piruma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חברים.**